

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22CoCsp/23/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117221475
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8117221475.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobkyne: L. J., F. XX.XX.XXXX, T. H. XXX, zastúpená JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov 163/66, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35807598, o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 14.02.2020 č.k. 11Csp/244/2017-238 takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrďuje sa rozsudok.
- II. Náhrada trov odvolacieho konania sa stranám sporu nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto, cit.:

„I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyňi 264 Eur s úrokmi z omeškania vo výške 5% ročne od 4.10.2017 do zaplataenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. U r č u j e, že zmluvná podmienka v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX z 19.11.2009 uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru - bode 12 o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou j e n e p r i j a t e ľ n á.

III. Žalobkyňa m á voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.“

2. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 2 písm. a) a b), § 3 ods. 1 a 2, § 4 ods. 2 písm. g), h), i), j) a k) a 3 zákona 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, § 100 ods. 1, § 107 ods. 1 a 2, § 451 ods. 1 a 2 a § 456 Občianskeho zákonníka.

3. V odôvodnení uviedol, že dňa 19.11.2009 bola medzi stranami sporu uzavretá formulárová zmluva o úvere podľa § 497 Obchodného zákonníka, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyňi úver 300 eur za poplatok 264 eur. Žalobkyňa mala zaplatiť 564 Eur a to v 12 mesačných splátkach po 47 eur počnúc dňom 28.12.2009. Je toho názoru, že uzavretá formulárová zmluva o úvere neobsahuje povinné náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. g/, h/, i/, j/ a k/ zákona č. 258/2001 Z.z., čo spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru s poukazom na § 4 ods. 3 citovaného zákona. Žalobkyňa mala žalovanému vrátiť len sumu poskytnutého úveru t.j. 300 eur a keďže mu zaplatila 564 eur, u žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu na úkor žalobkyne vo výške 264 eur titulom plnenia bez právneho dôvodu. Dospel k záveru, že u žalovaného došlo k úmyselnému bezdôvodnému obohateniu na úkor žalobkyne,

keďže žalovaný prostredníctvom svojej obchodnej zástupkyne svojvoľne uviedol nepravdivý účel úveru (výkon povolania) nepochybne v úmysle vyhnúť sa aplikácii zákona o spotrebiteľských úveroch a preto v tomto prípade súhlasil s názorom žalobkyne o úmyselnom bezdôvodnom obohatení žalovaného a tým o desaťročnej premlčacej dobe, ktorá nepochybne v čase podania žaloby neuplynula. S poukazom na právny záver odvolacieho súdu ohľadom začiatku plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty súd prvej inštancie dospel k záveru, že táto začala plynúť len od roku 2017 (kedy bolo vydané prehlásenie HOOS, o ktorom mal byť informovaný syn žalobkyne, prípadne od prevzatia právneho zastúpenia), a keďže žaloba bola podaná v tom istom roku, uplatnená pohľadávka premlčaná nie je. Bolo preto právne dôvodné žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia vyhovieť a to vrátane úrokov z omeškania, na ktoré má žalobkyňa nárok s poukazom na § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie v danom prípade skúmal charakter sporného administratívneho poplatku v intenciách posúdenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky, teda či spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Dospel k záveru, že v konečnom dôsledku predstavuje zmluvná podmienka o administratívnom poplatku neprijateľné zaťaženie spotrebiteľa, pretože je spotrebiteľovi účtovaný poplatok bez toho, aby banka spotrebiteľovi poskytovala skutočné protiplnenie. Zistil, že poplatok 264 eur pri úvere 300 eur predstavuje 88% z úveru. Splatnosť úveru pritom bola dohodnutá na jeden rok, čo znamená, že v skutočnosti úroková sadzba by predstavovala 88 % p.a., čo by takmer 12 - násobne prevýšilo priemernú úrokovú sadzbu obdobných úverov v bankách, keďže podľa internetovej stránky NBS v novembri 2009 pri spotrebiteľskom úvere do 1 roka činila priemerná úroková sadzba 7,84 % p.a. Išlo by nepochybne o dohodu o úrokoch v rozpore s dobrými mravmi, čo by spôsobilo jej neplatnosť zo zákona s poukazom na § 39 a § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

4. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol v súlade s ustanovením § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Žalobkyňa bola v konaní úspešná, preto jej priznal plnú náhradu trov konania.

5. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP. Namietal, že žalobkyňou predložená Zmluva nie je zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ani spotrebiteľskou zmluvou, nakoľko žalobkyňa vstúpila do právneho vzťahu so žalovaným na základe vyhlásenia, že poskytnuté peňažné prostriedky použije na výkon povolania, a teda nie na svoju súkromnú potrebu. V zmysle VPPÚ sa zmluvné strany dohodli na tom, že ich vzťahy sa budú spravovať ustanoveniami Obchodného zákonníka. Zmluva sa uzatvorila v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, z čoho jasne vyplýva, že iný zákon ani na daný zmluvný vzťah nie je možné aplikovať. Zdôraznil, že dlžník podľa zmluvných vyhlásení z vlastnej vôle vstúpil do zmluvného vzťahu za účelom poskytnutia peňažných prostriedkov na výkon povolania a toto vyhlásenie potvrdil svojím podpisom. Žalovaný toto vyhlásenie žalobkyne akceptoval, nijako ho neovplyvňoval a ani si ho nevynucoval. Ďalej uviedol, že zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Žalobca plnil na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, predmetná zmluva o úvere nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy a pod.) a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov. Žalovaný je toho názoru, že táto lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia v dvojročnej subjektívnej lehote žalobkyne už márne uplynula. V žalobe absentujú skutočnosti rozhodujúce pre určenie začatia plynutia subjektívnej premlčacej lehoty. Premlčanie subjektívnej lehoty je možné odôvodniť tak ako to vo svojom rozhodnutí vedenom pod sp. zn. 17Co/372/2015 uviedol Krajský súd v Trenčíne, dňa 27.04.2016. Svoje rozhodnutie oprel o vedomosť dlžníka o bezdôvodnom obohatení spočívajúcom v platbách na úroky a poplatky úveru, ktorá vzniká v zásade v okamihu prvej platby dlžníka nad rámec poskytnutej istiny. Žalobkyňa taktiež nijako skutkovo nepreukázala možnosť uplatnenia 10-ročnej premlčacej lehoty. V čase uzatvorenia zmluvy v roku 2008 žalovaný nemohol vedieť a ani predpokladať, že o niekoľko rokov neskôr posúdi súd ním uzatvorenú zmluvu so žalobcom ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorá nespĺňa zákonom požadované náležitosti a teda, že bude posudzovaná ako zmluva bez úrokov a bez poplatkov. Úmyselné konanie nemôže vychádzať totiž z aktuálneho stavu, ale zo stavu v čase uzatvárania úverovej zmluvy. Požadovaný nárok žalobkyne zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX sa stal premlčaný v objektívnej i v subjektívnej premlčacej lehote v celom rozsahu dňa 22.09.2013. Odvolateľ vzhľadom na tieto skutočnosti požiadal odvolací súd, aby napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

7. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v plnosti aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

8. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

9. Zmluva o úvere bola uzatvorená v podobe štandardnej formulárovej zmluvy, pre ktorú je typické to, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch a že spotrebiteľ spravidla jej obsah nemení vzhľadom na formulárovú predtlač vrátane všeobecných podmienok poskytnutia úveru. Spotrebiteľ teda buď prijme zmluvu, ktorú dodávateľ dopredu pripravil a predformuloval zvyčajne vo svoj prospech, alebo zmluvný vzťah nevznikne. V takomto prípade je spotrebiteľ - žalobkyňa slabšou zmluvnou stranou, a to z hľadiska informovanosti i vyjednávacej pozície. V úverovej zmluve je žalobkyňa identifikovaná svojim menom, priezviskom, bydliskom a rodným číslom. Pokiaľ žalobkyňa v zmluve o úvere prehlásila, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon povolania, odvolací súd uvádza, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že tento účel svojvoľne vyznačila obchodná zástupkyňa žalovaného bez toho, aby sa jej vôbec na neho pýtala. Žalobkyňa vo svojej výpovedi uviedla, že v čase uzatvorenia zmluvy žiadne povolanie nevykonávala, keďže od roku XXXX je na invalidnom dôchodku. Je teda otáznou, na výkon akého povolania si mala žalobkyňa zobrať úver, keď v čase uzatvorenia zmluvy o úvere bola na invalidnom dôchodku vo veku XX rokov. Z úradnej činnosti súdu sú známe nekalé praktiky žalovaného, ktorý prostredníctvom svojich obchodných zástupcov či mandatarov uvádza nepravdivé údaje o účele použitia finančných prostriedkov s cieľom obchádzania ustanovení na ochranu spotrebiteľa.

10. Z výpisu z obchodného registra žalovaného vyplýva, že predmetom jeho činnosti je od 14.03.2001 poskytovanie úverov z vlastných zdrojov. V právnom vzťahu so žalobkyňou teda vystupoval v pozícii veriteľa. Súd prvej inštancie preto správne uzavrel, že medzi žalobcom a žalovaným došlo k uzatvoreniu úverovej zmluvy, ktorá vzhľadom na charakter zmluvných strán je zmluvou spotrebiteľskou, a to bez ohľadu na tvrdenia žalovaného o „dohode“ na aplikácii Obchodného zákonníka. Jednoznačne možno teda konštatovať, že žalobkyňa v rámci kontraktácie so žalovaným veriteľom vystupovala v pozícii spotrebiteľa, preto bola správna aplikácia zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch ako aj Občianskeho zákonníka (§ 52 a nasl.).

11. Špeciálna úprava spotrebiteľského úveru v čase uzatvorenia zmluvy zo dňa 19.11.2009 bola obsiahnutá v zákone č. 258/2001 Z.z. Uvedený právny predpis v § 4 ods. 2 uvádzal, ktoré špecifické náležitosti musí zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať.

12. Z obsahu zmluvy o úvere č. XXXXXXXXX zo dňa 19.11.2009 je evidentné, že táto formulárová zmluva neobsahuje údaje podľa § 4 ods. 2 g),h),i, j) a k) zákona č. 258/2001 Z.z., pričom ide o povinné (zákonom vyžadované) údaje, absenciu ktorých priamo zákon (§ 4 ods. 3 ZoSÚ) sankcionuje bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru. V dôsledku toho, že zmluva je považovaná za bezúročnú a bez poplatku, je správny záver súdu prvej inštancie, že žalovaný nemá právny nárok na žiaden úrok a ani poplatky plynúce z tejto úverovej zmluvy, a tak plnenie nad rámec istiny je majetkovým prospechom získaným plnením bez právneho dôvodu - bezdôvodným obohatením.

13. Neopodstatnenou je námietka žalovaného týkajúca sa premlčania nároku žalobkyne. Odvolací súd sa plne stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o vzniku úmyselného bezdôvodného obohatenia

na strane žalovaného, v dôsledku čoho sa inak 3-ročná objektívna premlčacia doba predĺžila na 10 rokov odo dňa, keď k bezdôvodnému obohateniu došlo (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Žalovaný ako nebankový subjekt má dlhodobu v predmete svojej činnosti aj poskytovanie úverov, a preto jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Napríklad odvolací súd poukazuje na to, že čase uzatvorenia zmluvy (19.11.2009) so žalobkyňou už osem rokov platila pri spotrebiteľských úverov úprava vyžadujúca uvádzať ročnú percentuálnu mieru nákladov umožňujúcu spotrebiteľom zorientovať sa v ponukách rôznych finančných inštitúcií poskytujúcich úvery a posúdiť výhodnosť poskytnutého úveru. Žalovaný napriek tomu v zmluve o spotrebiteľskom úvere údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov neuviedol. Jeho konanie preto nemožno hodnotiť inak, ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, a to minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. Zákonnodarca pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení počíta s desaťročnou objektívnou premlčacou dobou, ktorá sa počíta odo dňa, keď k nemu došlo (§ 107 ods. 2 OZ).

14. Žalovaný ako osoba podnikajúca na finančnom trhu má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému poskytuje svoje služby, a preto možno od neho očakávať, že vo vzťahu k nemu sa bude správať poctivo. V predmete činnosti má okrem iného i poskytovanie úverov, teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov, obzvlášť pokiaľ ide uvádzanie obligatórnych náležitostí podľa zákona č. 258/2001 Z. z. resp. v súčasnosti zákona č. 129/2010 Z. z. v zmluve o spotrebiteľskom úvere. V zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 1/1993 Zb. o Zbierke zákonov platnom a účinnom do 31.12.2015, o všetkom, čo bolo v Zbierke zákonov uverejnené, platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa to týka; domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvrátiteľná (od 01.01.2016 túto problematiku upravuje § 15 zákona č. 400/2015 Z.z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky).

15. Odvolací súd poukazuje na bod 42. v spojení so záverom Písomných pripomienok Európskej komisie vo veci C-485/19 zo dňa 07.10.2019, kde Európska komisia uviedla, že čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vo svetle zásady efektivity vykladať tak, že mu odporuje taká vnútroštátna úprava, v zmysle ktorej spotrebiteľ, ktorý uplatňuje svoj nárok na vrátenie plnenia bezdôvodného obohatenia vzniknutého na základe plnenia spotrebiteľa z nekalej zmluvnej podmienky má pre uplatnenie 10-ročnej objektívnej premlčacej doby povinnosť dokázať, že veriteľ úmyselne porušil práva spotrebiteľa.

16. Na tomto mieste odvolací súd poukazuje aj na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-449/13, CA Consumer Finance SA proti Ingrid Bakkausovej a spol., v ktorom sa okrem iného uvádza, cit.: „...Ustanovenia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že: jednak bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej dôkazné bremeno nesplnenia povinností upravených v článkoch 5 a 8 smernice 2008/48 zaťažuje spotrebiteľa, ...“

17. Naviac dáva odvolací súd do pozornosti rozsudok Súdneho dvora (štvrtá komora) z 9. júla 2020 (návrhy na začatie prejudiciálneho konania, ktoré podal Tribunalul Specializat Mureș - Rumunsko) - SC Raiffeisen Bank SA/ JB (C-698/18), BRD Groupe Sociétés Générale SA/KC (C-699/18) podľa ktorého „Článok 2 písm. b), článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že žaloba o určenie neplatnosti nekalej podmienky uvedenej v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom sa nepremičuje, a zároveň uplatňuje premlčaciu lehotu na žalobu o uplatnenie reštitučných účinkov tohto určenia, ak táto lehota nie je menej priaznivá, ako lehota týkajúca sa podobných žalôb vnútroštátnej povahy (zásada ekvivalencie), a nevedie k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu výkonu práv vyplývajúcich z práva Únie, osobitne zo smernice 93/13 (zásada efektivity).

Článok 2 písm. b), článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13, ako aj zásady ekvivalencie, efektivity a právnej istoty sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia súdnemu výkladu vnútroštátnej právnej úpravy, podľa ktorého žaloba o vrátenie súm bezdôvodne zaplatených na základe nekalej podmienky nachádzajúcej sa v zmluve uzatvorenej medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom podlieha trojročnej premlčacej lehote, ktorá začína plynúť odo dňa úplného splnenia tejto zmluvy, ak sa predpokladá, bez potreby overenia, že k tomuto dátumu spotrebiteľ musel vedieť o nekalom charaktere

predmetnej zmluvnej podmienky, alebo keď pre podobné žaloby založené na určitých vnútroštátnych právnych predpisoch táto lehota začína plynúť až od okamihu určenia právneho dôvodu týchto žalôb súdom.“

18. Zmluva o spotrebiteľskom úvere bola uzavretá dňa 19.11.2009. Žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia bola podaná dňa 27.09.2017. Z uvedeného vyplýva, že desaťročná premlčacia doba neuplynula ani od uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. O to viac je odôvodnený záver, že desaťročná premlčacia doba nemohla uplynúť odo dňa, kedy sa žalovaný voči žalobkyni bezdôvodne obohatil, t.j. od okamihu, kedy prijal od žalobkyne plnenie prevyšujúce sumu skutočne čerpaného úveru.

19. Žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia žalobkyňa podala i v rámci dvojročnej subjektívnej premlčacej doby, nakoľko sa o bezdôvodnom obohatení dozvedela až v roku 2017, od Združenia HOOS, s najväčšou pravdepodobnosťou prostredníctvom jej syna.

20. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky, ktorý v náleze II ÚS/2460/17 z 19.03.2018 zdôraznil subjektívny moment vedomostí oprávnenej osoby o rozhodných skutkových okolnostiach týkajúcich sa bezdôvodného obohatenia, pričom ustálil, že až momentom ukončenia súdneho konania týkajúceho sa spornej výpovede zo zmluvy, získala sťažovateľka (žalobkyňa v konaní pred všeobecným súdom) skutočnú vedomosť subjektívneho charakteru o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, a to aj za situácie, že samotná sťažovateľka túto zmluvu vypovedala. Spornosť tejto výpovede zo zmluvy o poskytovaní elektronických služieb a okolnosť, že táto spornosť bola riešená v inom konaní na všeobecnom súde, bola pre Ústavný súd Českej republiky dostatočným dôvodom pre „posunutie“ začiatku plynutia premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia až do momentu skončenia tohto súdneho konania pred všeobecným súdom. Ústavný súd teda neakceptoval závery všeobecných súdov o tom, že o rozhodujúcich skutkových okolnostiach mala sťažovateľka (žalobkyňa) vedomosť už pred týmto súdnym konaním o neplatnosť výpovede zo zmluvy o poskytovaní elektronických služieb, pretože sama túto zmluvu vypovedala. Spornosť tejto okolnosti vnímal aj Ústavný súd Českej republiky v kontexte bezpečnej subjektívnej vedomosti sťažovateľky (žalobkyne) o všetkých rozhodujúcich okolnostiach právne významných pre bezdôvodné obohatenie.

21. Ďalej odvolací súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 430/2018 z 05.12.2018, v ktorom ústavný súd nepochybne podporil úvahy odvolacieho súdu o tom, že žalobkyňa (vo veci 22Co/53/2017 Krajského súdu v Prešove, ktorého rozhodnutie bolo predmetom ústavnej sťažnosti vo vyššie uvedenom konaní Ústavného súdu Slovenskej republiky) sa o bezdôvodnom obohatení dozvedela od Združenia na ochranu spotrebiteľa HOOS, ktoré túto skutočnosť písomne potvrdilo dňa 08.08.2016.

22. V zmysle vyššie uvedeného odvolací súd v tejto inej veci (22Co/53/2017 Krajského súdu v Prešove) uvažoval so začiatkom plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia od momentu konzultácie a poučenia daného žalobkyni v danej veci združením na ochranu spotrebiteľa, a takéto úvahy odvolacieho súdu považoval za ústavne konformné aj ústavný súd, keďže sťažnosť podaná žalovanou v tejto veci odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť.

23. Odvolací súd preto zástava názor, že subjektívna premlčacia doba začína plynúť od okamihu, kedy oprávnený zistí skutkové okolnosti, z ktorých možno vyvodiť vznik bezdôvodného obohatenia na strane zodpovedného subjektu a orientačne aj jeho rozsah tak, aby bolo možné približne určiť výšku náhrady v peniazoch. Vyžaduje sa pritom skutočná, nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bolo získané bezdôvodné obohatenie a kto ho získal. Nie je podstatná a rozhodujúca okolnosť, kedy sa oprávnený subjekt pri náležitej starostlivosti musel alebo mohol dozvedieť, že na jeho úkor došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, ale to, kedy sa o tejto okolnosti skutočne dozvedel. Rozhodujúci je teda subjektívny moment, kedy sa oprávnený dozvie o okolnostiach, ktoré sú rozhodujúce pre uplatnenie tohto práva. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa neviaže na čas, od kedy sa žalobkyňa dozvedieť mala a mohla s poukazom na to, že mala poznať právo, ale na okamih, kedy sa žalobkyňa skutočne dozvedela že na jej úkor sa žalovaný bezdôvodne obohatil. A to vtedy, kedy mala žalobkyňa k dispozícii údaje, ktoré jej umožňovali podať žalobu na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, teda keď sa dozvedela, že právny dôvod na plnenie úrokov a poplatkov z jednotlivých zmlúv nebol od začiatku daný.

24. Za týchto okolností treba prisvedčiť záveru, že začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia by mal byť v súlade s vyššie uvedenou judikatúrou posunutý na moment, kedy sa žalobkyňa skutočne dozvedela o vzniku bezdôvodného obohatenia.

25. Rovnako odvolací súd prisvedčil záveru súdu prvej inštancie o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX z 19.11.2009 uvedenej vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru - bode 12 o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. Odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie vo vzťahu k určení neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje podľa § 387 ods. 2 CSP.

26. Vo vzťahu k výroku o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky je potrebné dodať, že už v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 11 C/42/2012 bola presne táto konkrétna podmienka určená za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Stalo sa tak rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 13.09.2013, č.k. 11C/42/2012-46 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 21.08.2014, č.k. 5Co/219/2013-91. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na ust. § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak súd určil niektorú súdnu podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje, alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky, alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu, alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

27. Odvolací súd z vyššie uvádzaných dôvodov postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 CSP rozsudok v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil.

28. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalobkyňa bola úspešná, no v priebehu odvolacieho konania jej žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalovanému ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádza z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonomiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

29. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).